

Z A K O N

O RACUNOVODSTVU I REVIZIJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Clan 1.

Ovim zakonom ureduju se uslovi i nacin vodenja poslovnih knjiga, sastavljanje, prezentacija, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, kao i uslovi i nacin vršenja revizije finansijskih izveštaja.

Odredbe ovog zakona odnose se na preduzeca, zadruga, banke i druge finansijske organizacije, organizacije za osiguranje, berze i berzanske posrednike i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica).

Odredbe ovog zakona odnose se i na fizicka lica koja samostalno obavljaju privrednu delatnost radi sticanja dobitka (u daljem tekstu: preduzetnici), i koja utvrduju dobit u skladu sa zakonom kojim se ureduje porez na prihod od samostalne delatnosti, osim preduzetnika koji porez placaju u paušalnom iznosu.

Odredbe ovog zakona odnose se i na preduzeca i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, ako propisima države u kojoj su osnovani nije utvrđena obaveza vodenja poslovnih knjiga, sastavljanja i revizije finansijskih izveštaja.

Banke i druge finansijske organizacije i organizacije za osiguranje dužne su da na zahtev nadležnog organa za kontrolu obezbede podatke na osnovu kojih se može sagledati poslovanje pravnih lica koje su banke i druge finansijske organizacije, odnosno organizacije za osiguranje osnovale u inostranstvu.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na budžete i korisnike budžetskih sredstava, osim ako posebnim propisima nije drugacije određeno.

Clan 2.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje, prezentaciju, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom.

Pod zakonskom regulativom podrazumevaju se ovaj zakon i podzakonski propisi koji se donose na osnovu ovog zakona.

Pod profesionalnom regulativom podrazumevaju se Kodeks etike za profesionalne racunovode, Medunarodni racunovodstveni standardi (MRS), Medunarodni standardi revizije (MSR), nacionalni standard koji ureduje uslove za osposobljavanje racunovoda i revizora i sticanje strucnih zvanja, nacionalni standard za racunovodstveni softver i drugi nacionalni standardi doneseni u skladu sa saopštenjima autoritativnih tela Medunarodne federacije racunovoda (IFAC).

Pod internom regulativom podrazumevaju se interna opšta akta koja sadrže posebna nacela, uputstva i smernice za vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje, prezentaciju, usvajanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, koje donosi pravno lice i preduzetnik, u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom.

1. Definicije

Clan 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeca znacenja:

MRS su Medunarodni racunovodstveni standardi (International Accounting Standards - IAS), Medunarodni standardi finansijskog izveštavanja (International Financial Reporting Standards - IFRS) i odgovarajuca objašnjenja (Standing Interpretation Committee - SIC), izmene ovih standarda i odgovarajucih objašnjenja kao i buduci standardi i odgovarajuca objašnjenja izdati ili prihvaceni od strane Odbora za medunarodne racunovodstvene stanadarde (International Accounting Standards Board – IASB);

MSR su Medunarodni standardi revizije (International Standards of Auditing - ISA) koje je objavio Medunarodni Komitet za Revizorsku Praksu (International Auditing Practices Committee- IAPC) Medunarodne Federacija Racunovoda (International Federation of Accountants – IFAC), izmene ovih standarda, kao i buduci standardi izdati ili prihvaceni od strane ovih tela;

kodeks etike za profesionalne racunovode je kodeks koji je ustanovila profesionalna organizacija na osnovu Kodeksa etike za profesionalne racunovode Medunarodne federacije racunovoda (IFAC);

racunovoda je strucno lice koje ima sertifikat za vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja za mala pravna lica;

samostalni racunovoda je stucno lice koje ima sertifikat za vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja;

ovlašćeni racunovoda je stucno lice koje ima sertifikat za vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i obavljanje poslova revizije pod nadzorom ovlašćenog revizora;

ovlašćeni revizor je strucno lice koje poseduje sertifikat za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

sertifikat je javna isprava izdata fizickom licu o položenom strucnom ispitu, stecenom zvanju i ispunjenim uslovima predvidenim kodeksom etike za profesionalne racunovode;

licenca je javna isprava izdata preduzecu i preduzetniku na osnovu koje mogu da pružaju usluge racunovodstva i revizije.

2. Razvrstavanje pravnih lica

Clan 4.

Pravna lica se, u smislu ovog zakona, razvrstavaju u mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosecnog broja zaposlenih, ukupnih prihoda i vrednosti imovine na dan sastavljanja finansijskih izveštaja u poslednjoj poslovnoj godini.

U srednja pravna lica razvrstavaju se ona pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih izveštaja ispunjavaju najmanje dva od sledecih kriterijuma:

- 1) da je prosečan broj zaposlenih od 50 do 250;
- 2) da je godišnji ukupan prihod od 2.500.000 do 10.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) da je prosečna vrednost imovine od 1.000.000 do 5.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti.

Pravna lica koja imaju niže iznose u pokazateljima kod najmanje dva od navedenih kriterijuma iz stava 2. ovog clana, razvrstavaju se u mala pravna lica, a pravna lica koja imaju veće iznose u pokazateljima kod najmanje dva od navedenih kriterijuma iz stava 2. ovog clana, razvrstavaju se u velika pravna lica.

Ako pravna lica ne ispunjavaju ni jedan od navedenih kriterijuma iz stava 2. ovog clana razvrstavaju se u srednja pravna lica.

Velikim pravnim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se banke i druge finansijske organizacije, organizacije za osiguranje, berze i berzanski posrednici.

Malim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatraju se preduzetnici.

Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz stava 2 ovog clana vrši pravno lice koje se razvrstava na dan sastavljanja finansijskih izveštaja i te podatke koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u smislu stava 2. ovog clana na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja tekuće poslovne godine i broja meseci poslovanja.

II. POSLOVNE KNJIGE I RACUNOVODSTVENE ISPRAVE

1. Poslovne knjige

Clan 5.

Poslovne knjige su jednoobrazne evidencije i druge evidencije o stanju i promenama na imovini, obavezama i kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja pravnih lica i preduzetnika.

Poslovne knjige vode se po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Clan 6.

Jednoobraznost evidencija obezbeđuje se primenom kontnih okvira.

Kontne okvire i sadržaj pojedinih racuna u kontnim okvirima propisuje savezni organ nadležan za poslove finansija, i to za:

- 1) preduzeca, zadruge i preduzetnike;
- 2) organizacije za osiguranje;
- 3) berze i berzanske posrednike;

Kontne okvire i sadržaj pojedinih racuna u kontnim okvirima za banke i druge finansijske organizacije, kao i Narodnu banku Jugoslavije propisuje guverner Narodne banke Jugoslavije.

Clan 7.

Poslovne knjige imaju karakter javnih isprava.

Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomocne knjige.

Poslovne knjige se vode tako da omogucavaju kontrolu ispravnosti knjiženja, cuvanja i korišćenja podataka, kao i uvid u hronologiju izvršenih knjiženja i sagledavanje svih promena na racunima glavne knjige i pomocnih knjiga.

Poslovne knjige mogu se voditi u slobodnim listovima, povezane ili prenete na neki od elektronskih ili magnetnih medija, tako da se po potrebi mogu odštampati ili prikazati na ekranu.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da uredno i ažurno vode poslovne knjige.

2. Racunovodstvene isprave

Clan 8.

Knjiženje poslovnih promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima vrši se na osnovu racunovodstvene isprave.

Racunovodstvena isprava je javna isprava koja predstavlja pisani dokaz o nastaloj poslovnoj promeni i drugom događaju.

Racunovodstvena isprava mora da obuhvati sve podatke potrebne za knjiženje u poslovnim knjigama tako da se iz isprave o poslovnoj promeni može saznati osnov nastale poslovne promene.

Racunovodstvena isprava sastavlja se u potrebnom broju primeraka na mestu i u vremenu nastanka poslovnog događaja i mora biti potpisana od strane lica odgovornih za nastanak poslovne promene.

Clan 9.

Racunovodstvenom ispravom smatra se i isprava dobijena telekomunikacionim putem, ukljucujuci i elektronsku razmenu podataka izmedu racunara u skladu sa JUS-UN/EDIFACT standardima.

Pošiljalac je odgovoran da podaci na ulazu u telekomunikacioni prenos budu zasnovani na racunovodstvenim ispravama, kao i za cuvanje originalne isprave.

Za tacnost prenesenih poruka po JUS-UN/EDIFACT standardima odgovoran je davalac usluga, odnosno posrednik u obavljanju EDI transakcije.

Clan 10.

Lica odgovorna za sastavljanje i kontrolu racunovodstvenih isprava svojim potpisom na ispravi garantuju da je ona istinita i da verno prikazuje poslovnu promenu.

Kontrolom racunovodstvenih isprava pre knjiženja utvrduje se njihova potpunost, istinitost, racunska tacnost i zakonitost.

Clan 11.

Racunovodstvena isprava i dokumentacija u vezi sa nastalom poslovnom promenom dostavlja se na knjiženje najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka poslovne promene, ako opštim aktom pravnog lica nije utvrđen kraci rok.

Lica koja vode poslovne knjige, posle sprovedene kontrole primljenih isprava, dužna su da poslovnu promenu proknjiže u poslovnim knjigama narednog dana, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema racunovodstvene isprave.

Clan 12.

Pravna lica i preduzetnici opštim aktom ureduju organizaciju racunovodstvenog sistema, interne racunovodstvene kontrolne postupke, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promene i sastavljanje isprava o poslovnoj promeni, ureduju kretanje racunovodstvenih isprava i utvrduju rokove za njihovo dostavljanje na dalju obradu.

Pravno lice i preduzetnik koji vrši obradu podataka na racunaru dužan je da koristi racunovodstveni softver koji omogućava funkcionisanje sistema internih racunovodstvenih kontrola i onemogućava brisanje proknjiženih poslovnih promena, saglasno racunovodstvenom standardu koji reguliše racunovodstveni softver.

3. Zakljucivanje poslovnih knjiga i cuvanje racunovodstvenih isprava

Clan 13.

Poslovne knjige zakljucuju se posle knjiženja svih poslovnih promena i obracuna na kraju poslovne godine, odnosno u toku poslovne godine, u slucaju statusnih promena, prestanka poslovanja i u drugim slucajevima.

Izuzetno od stava 1. ovog clana, poslovne knjige koje se koriste više od jedne godine zakljucuju se po prestanku njihovog korišćenja.

Poslovne knjige se zakljucuju najkasnije do roka za dostavljanje finansijskih izveštaja.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stecaja racunovodstvene isprave i poslovne knjige zapisnicki se predaju likvidacionom, odnosno stecajnom upravniku.

Clan 14.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da uredno cuvaju racunovodstvene isprave i poslovne knjige, kao i da odrede lice odgovorno za njihovo cuvanje.

Racunovodstvene isprave i poslovne knjige cuvaju se u poslovnim prostorijama pravnog lica ili preduzetnika, odnosno kod preduzeca ili preduzetnika kojima je povereno vodenje poslovnih knjiga i koji imaju licencu iz clana 3. ovog zakona.

Clan 15.

Finansijski izveštaji cuvaju se 50 godina.
Dnevnik i glavna knjiga cuvaju se 10 godina.
Pomocne knjige cuvaju se pet godina.

Trajno se cuvaju isplatne liste ili analiticke evidencije zarada ako osiguravaju bitne podatke o zaposlenom.

Pet godina se cuvaju isprave na osnovu kojih se unose podaci u poslovne knjige.

Pet godina se cuvaju isprave platnog prometa u ovlašćenim finansijskim institucijama platnog prometa.

Dve godine se cuvaju prodajni i kontrolni blokovi, pomocni obrasci i slicna dokumentacija.

Rokovi cuvanja javnih isprava iz stava 1. ovog clana racunaju se od poslednjeg dana poslovne godine na koju se odnose.

Finansijski izveštaji, poslovne knjige i racunovodstvene isprave cuvaju se u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja utvrđenih zakonom.

4. Uskladivanje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza i usaglašavanje potraživanja i obaveza

Clan 16.

Uskladivanje prometa i stanja glavne knjige sa dnevnikom i pomocnih knjiga sa glavnom knjigom vrši se pre popisa imovine i obaveza i pre sastavljanja finansijskih izveštaja.

Stanje imovine i obaveza u knjigovodstvu uskladuje se najmanje jednom godišnje sa stvarnim stanjem koje se utvrđuje popisom.

Pravna lica i preduzetnici najmanje jednom godišnje vrše uskladivanje medusobnih finansijskih plasmana, potraživanja i obaveza.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog clana, opštim aktom mogu se predvideti i duži periodi za vršenje popisa knjiga, filmova, fotosa, arhivske grade i dr., s tim što ti periodi ne mogu biti duži od pet godina.

Pravna lica i preduzetnici vrše popis imovine i obaveza na kraju poslovne godine sa stanjem na poslednji dan poslovne godine.

Izuzetno od odredbe stava 5. ovog clana, opštim aktom može se predvideti da se popis određene imovine vrši u toku godine.

Clan 17.

Pored popisa imovine i obaveza iz clana 16. ovog zakona, pravno lice i preduzetnik vrši popis i uskladjivanje stanja i prilikom primopredaje dužnosti racunopolagaca, promene prodajnih cena proizvoda i roba, statusne promene, promene oblika organizovanja, prodaje pravnog lica, vlasnicke transformacije, otvaranja, odnosno zaključenja postupka redovne likvidacije i stecaja pravnog lica i u drugim slucajevima predvidenim zakonom.

Pravno lice i preduzetnik koji u poslovnim knjigama iskazuju proizvode i robu u prodavnici po vrsti, kolicini i vrednosti mogu odluciti da prilikom promene prodajnih cena ne vrši popis, a da promenu vrednosti utvrduju na osnovu podataka iz poslovnih knjiga.

Nacin i rokove vršenja popisa i uskladjivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem propisuje savezni organ nadležan za poslove finansija.

Clan 18.

Pravno lice i preduzetnik dužni su da izvrše usaglašavanje potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

Poverilac je dužan da dostavi svom dužniku, najkasnije 25 pre dana pod kojim sastavlja finansijski izveštaj, popis nenaplatenih racuna, a dužnik je obavezan da u roku od pet dana od dana prijema proveri svoju obavezu i o tome obavesti poverioca.

Pravno lice je dužno da u napomenama uz finansijske izveštaje obelodani neusaglašena potraživanja i obaveze.

III. VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA

1. Racunovodstvena nacela i racunovodstveno procenjivanje

Clan 19.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja vrše u skladu sa racunovodstvenim nacelima definisanim u okviru MRS.

Za priznavanje, procenjivanje i prezentaciju pozicija finansijskih izveštaja primenjuju se MRS.

2. Medunarodni racunovodstveni standardi i Medunarodni standardi revizije

Clan 20.

Prevod, objavljivanje i uskladjivanje MRS i MSR u skladu sa preporukama Medunarodne federacije racunovoda (IFAC), Odbora za Medunarodne racunovodstvene standarde (IASB) i Komiteta za Medunarodnu praksu revizije (APC), vrše pravna lica koja od odgovarajućeg organa Medunarodne federacije racunovoda (IFAC) dobiju pravo za prevod i objavljivanje.

Rešenje o utvrđivanju MRS i MSR iz stava 1. ovog člana donosi savezni organ nadležan za poslove finansija i to rešenje se objavljuje u "Službenom listu SRJ".

3. Uslovi za vodenje poslovnih knjiga

Član 21.

Vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja pravnog lica i preduzetnika obavlja stručno lice.

Stručno lice, iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima položen stručni ispit za odgovarajuće stručno zvanje (računovoda, samostalni računovoda i ovlašćeni računovoda);
- 2) da nije kažnjavano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanjem poslova iz oblasti računovodstva.

Uslovi za osposobljavanje stručnih lica i sticanje stručnih zvanja ureduju se nacionalnim standardom.

Vodenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja može da se poveri i drugom preduzeću ili preduzetniku, koji ima licencu iz člana 3. ovog zakona.

Odredba stava 4. ovog člana ne odnosi se na banke, druge finansijske organizacije i organizacije za osiguranje.

Pravno lice i preduzetnik opštim aktom utvrđuju stepen stručnih zvanja lica odgovornih za vodenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja.

Član 22.

Preduzeće ili preduzetnik koji imaju registrovanu delatnost za pružanje računovodstvenih usluga moraju da ispunjavaju i posebne uslove:

- 1) da imaju licencu ;
- 2) da u skladu sa Kodeksom, ne budu pod kontrolom bilo kog lica ili interesnih grupa;
- 3) da direktor, predsednik upravnog i nadzornog odbora moraju biti stručna lica iz člana 21. ovog zakona.

Preduzeća i preduzetnici iz stava 1. ovog člana, dužni su da vode svoje poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva.

IV. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

1) Obaveza sastavljanja finansijskih izveštaja

Član 23.

Pravno lice i preduzetnik sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje za tekucu poslovnu godinu sa stanjem na dan 31. decembra tekuce godine.

Izuzetno, pravno lice i preduzetnik koji se bave delatnošcu sezonskog karaktera, kao i pravno lice i preduzetnik koji su povezani sa inostranim preduzecem cija je izveštajna godina razlicita od kalendarske godine, mogu uz saglasnost saveznog organa nadležnog za poslove finansija sastavljati i prezentirati finansijske izveštaje sa stanjem na poslednji dan poslovne godine koja je razlicita od kalendarske godine.

Pravno lice i preduzetnik kod kojih nastanu statusne promene, promena oblika organizovanja ili prodaja sastavljaju finansijske izveštaje na dan donošenja odluke o promeni, odnosno na dan utvrđen ugovorom o prodaji.

Poslovne promene nastale između dana bilansa i dana upisa u sudski registar obuhvataju se u poslovnim knjigama prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, što se utvrđuje u odluci o promeni, odnosno u ugovoru o prodaji (klauzula racunovodstvene retroaktivnosti).

Finansijski izveštaji sastavljaju se i u slucaju otvaranja, odnosno zaključenja postupka likvidacije, odnosno stečaja pravnog lica.

Clan 24.

Finansijski izveštaji obuhvataju:

- 1) bilans stanja;
- 2) bilans uspeha;
- 3) izveštaj o novcanim tokovima;
- 4) izveštaj o promenama na kapitalu;
- 5) napomene uz finansijske izveštaje.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog clana, mala pravna lica sastavljaju bilans stanja i bilans uspeha.

2.Elementi bilansa stanja i bilansa uspeha

Clan 25.

Bilans stanja i bilans uspeha prezentuju finansijski položaj, odnosno finansijske efekte poslovnih transakcija i drugih događaja grupisane u elemente finansijskih izveštaja prema njihovim ekonomskim karakteristikama.

Clan 26.

Elementi bilansa stanja su: imovina, obaveze i kapital.

Imovina predstavlja resurse pod kontrolom pravnog lica ili preduzetnika koji su steceni po osnovu ranijih poslovnih događaja, a koji omogucavaju sticanje ekonomskih koristi putem pribavljanja druge imovine, razmene za drugu imovinu, izmirivanja obaveza ili raspodele vlasnicima.

Obaveze predstavljaju plative iznose po osnovu ranijih poslovnih događaja nastalih zbog sticanja ekonomskih koristi, za cije izmirenje se zahteva odliv resursa pravnog lica ili preduzetnika u

vidu isplate gotovine, prenosa druge imovine, isporuke roba i pružanja usluga, zamene jedne obaveze drugom ili konverzije u kapital.

Kapital je ostatak imovine koji pripada vlasnicima posle odbitka svih obaveza.

Clan 27.

Elementi bilansa uspeha su prihodi i rashodi.

Prihodi su povećanja ekonomskih koristi u toku racunovodstvenog perioda u obliku sticanja, odnosno poboljšanja kvaliteta imovine ili smanjenja obaveza, koji imaju za rezultat povećanje vrednosti kapitala, ne racunajuci povećanja do kojih je došlo uplatama kapitala od strane vlasnika.

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi u toku racunovodstvenog perioda putem odliva, odnosno utroška imovine ili nastanka obeveza, koji imaju za rezultat smanjenje vrednosti kapitala, ne racunajuci smanjenja nastala zbog raspodele vlasnicima.

Clan 28.

Obrasce finansijskih izveštaja za potrebe jedinstvenog informisanja i statisticke obrade, odnosno minimum sadržaja i formu podataka u njima, propisuju:

savezni organ nadležan za poslove finansija za:

- 1) preduzeca, zadruge i preduzetnike;
- 2) organizacije za osiguranje;
- 3) berze i berzanske posrednike;

guverner Narodne Banke Jugoslavije za:

- 4) Narodnu Banku Jugoslavije;
- 5) banke i druge finansijske organizacije.

Clan 29.

Organ pravnog lica utvrđen statutom, odnosno drugim opštim aktom pravnog lica odgovoran je za finansijske izveštaje.

V. REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

1. Cilj i obaveza revizije

Clan 30.

Cilj revizije finansijskih izveštaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izveštaji po svim bitnim pitanjima sastavljeni u skladu sa MRS.

Revizija finansijskih izveštaja obavezna je za velika i srednja pravna lica, kao i za sve emitente koji prodaju svoje dugoročne hartije od vrednosti putem javne ponude.

Revizija se obavlja za svaku godinu na bazi podataka o razvrstavanju pravnih lica za prethodnu godinu.

Emitenti hartija od vrednosti dužni su da pribave izveštaj revizije za godinu koja prethodi godini u kojoj vrše emisiju.

2. Preduzeće za reviziju

Clan 31.

Preduzeće za reviziju osniva se u skladu sa saveznim zakonom kojim se uređuje položaj preduzeća, ako ovim zakonom nije drukcije određeno.

Preduzeće za reviziju mora da ispunjava i sledeće posebne uslove:

- 1) da ima licencu;
- 2) da ovlašćeni revizori u skladu sa Kodeksom ne mogu biti pod kontrolom bilo kog lica ili interesnih grupa;
- 3) da direktor, predsednik upravnog odbora i nadzornog odbora moraju biti ovlašćeni revizori.

Preduzeće za reviziju može da obavlja reviziju kod srednjeg pravnog lica ako u radnom odnosu ima najmanje jedno lice sa stručnim zvanjem ovlašćen revizor i tri lica sa stručnim zvanjem ovlašćeni računovoda, a kod velikog pravnog lica ako u radnom odnosu ima najmanje tri lica sa stručnim zvanjem ovlašćeni revizor.

Stručna zvanja u reviziji

Clan 32.

Ovlašćeni revizor je nezavisno stručno lice koje obavlja reviziju i odgovara za pravilnost obavljanja revizije, sastavljanje izveštaja o reviziji i izražavanje mišljenja.

Sertifikat ovlašćenog revizora može steci lice:

1. koje ima zvanje ovlašćenog računovode;
2. koje ima visoku stručnu spremu;
3. koje ima radno iskustvo na poslovima revizije u trajanju od dve godine;
4. koje ispunjava uslove za sticanje sertifikata u skladu sa nacionalnim standardom koji reguliše uslove za osposobljavanje računovoda i revizora i sticanje profesionalnih zvanja;
5. koje nije osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje revizije.

Obavljanje revizije

Clan 33.

Revizija se obavlja u skladu sa ovim zakonom, Medunarodnim standardima revizije (MSR) i Kodeksom etike za profesionalne racunovode.

Reviziju finansijskih izveštaja obavljaju ovlašćeni revizori zaposleni u preduzecima za reviziju.

Nadležni organ pravnog lica odlucuje o izboru preduzeca za reviziju.

Reviziju finansijskih izveštaja može da obavlja isto preduzece za reviziju najviše pet godina uzastopno kod srednjeg preduzeca, odnosno tri godine uzastopno kod velikog preduzeca.

Revizija se obavlja na osnovu ugovora, koji se u pismenoj formi zakljucuje najkasnije tri meseca pre isteka poslovne godine.

Za obavljanje revizije placa se ugovorena naknada i ista pojedinačno ne može iznositi u dve uzastopne godine više od 15% godišnjeg prihoda preduzeca za reviziju.

Preduzece za reviziju obavezno je da se osigura od odgovornosti za štetu koju može prouzrokovati izraženim mišljenjem ovlašćenog revizora sadržanom u izveštaju o obavljenoj reviziji, najkasnije do momenta davanja mišljenja ovlašćenog revizora pravnom licu.

Preduzeca za reviziju i ovlašćeni revizori ne mogu obavljati reviziju kod pravnih lica kod kojih postoji konflikt interesa definisan Kodeksom etike za profesionalne racunovode.

Preduzeca za reviziju ne mogu vršiti reviziju kod pravnog lica kome istovremeno pružaju usluge vodenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja.

VI. DOSTAVLJANJE I OBELODANJIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Clan 34.

Finansijske izveštaje za prethodnu godinu, pravna lica i preduzetnici dužni su da dostave organu ili drugom pravnom licu nadležnom za vodenje registra boniteta pravnih lica u skladu sa zakonom, najkasnije do datuma isteka dva kalendarska meseca tekuće godine.

Usvojene finansijske izveštaje za prethodnu godinu sa mišljenjem revizora, pravna lica i preduzetnici dužni su da dostave organu ili drugom pravnom licu nadležnom za vodenje registra boniteta pravnih lica u skladu sa zakonom, najkasnije do datuma isteka šest kalendarskih meseci tekuće godine, osim ako posebnim propisom nije drugacije regulisano.

Pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje dužna su da konsolidovane izveštaje za prethodnu godinu dostave organu ili drugom pravnom licu nadležnom za vodenje registra boniteta pravnih lica u skladu sa zakonom, najkasnije do datuma isteka tri kalendarska meseca tekuće godine.

Clan 35.

Svi obveznici revizije iz clana 30. ovog zakona, obavezni su da bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o novcanim tokovima i izveštaj o promenama na kapitalu, zajedno sa mišljenjem revizora,

obelodane najkasnije do datuma isteka sedam kalendarskih meseci tekuce godine u sredstvima javnog informisanja ili putem WEB SITE-a.

VII. KOMISIJA ZA RACUNOVODSTVO I REVIZIJU

Clan 36.

Radi pracenja razvoja racunovodstvene i revizorske profesije, primene medunarodne racunovodstvene regulative i harmonizacije sa tom regulativom, usvajanja određenih nacionalnih standarda, nadzora nad kvalitetom rada profesionalnih organizacija, davanja i oduzimanja licenci i sertifikata i drugih poslova, Savezna vlada posebnom uredbom obrazuje Komisiju za racunovodstvo i reviziju (u daljem tekstu: Komisija).

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Clan 37.

Novcanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara kaznice se za privredni prestup pravno lice:

- 1) ako na zahtev nadležnog organa za kontrolu ne obezbedi podatke na osnovu kojih se može sagledati poslovanje pravnih lica koje su banke i druge finansijske organizacije za osiguranje osnovala u inostranstvu (clan 1. stav 5);
- 2) ako se ne razvrsta u mala, srednja ili velika pravna lica, u skladu sa ovim zakonom (clan 4);
- 3) ako poslovne knjige ne vodi uredno i ažurno (clan 7. stav 5).
- 4) ako racunovodstvene isprave i dokumentaciju ne dostavi na knjiženje u propisanom roku i ako poslovnu promenu ne proknjiže u poslovnim knjigama u propisanom roku (clan 11);
- 5) ako opštim aktom ne uredi organizaciju racunovodstvenog sistema, interne racunovodstvene kontrolne postupke, ne odredi lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promene i sastavljanja isprave o poslovnoj promeni, ne uredi kretanje racunovodstvenih isprava i ne utvrdi rokove za njihovo dostavljanje na dalju obradu (clan 12. stav 1);
- 6) ako vrši obradu podataka na racunaru, a ne obezbedi sistem internih racunovodstvenih kontrola i zaštitu od brisanja proknjiženih poslovnih promena saglasno racunovodstvenom standardu koji reguliše racunovodstveni softver (clan 12. stav 2);
- 7) ako ne zakljuci poslovne knjige u zakonom propisanim rokovima, ili ako finansijske izveštaje, poslovne knjige i racunovodstvene isprave ne cuva na nacin i u rokovima propisanim ovim zakonom (clan 13, 14. i 15);
- 8) ako ne izvrši popis imovine i obaveze u smislu ovog zakona (clan 16., 17. i 18);
- 9) ako pri procenjivanju i prezentaciji finansijskih izveštaja ne primenjuju nacela definisana u okviru MRS (clan 19);
- 10) ako vodenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja poveri suprotno odredbama ovog zakona (clan 21. st. 1. i 4);
- 11) ako opštim aktom ne utvrdi strucna zvanja predviđena u clanu 21. stav 6 ovog zakona (clan 21. stav 6);
- 12) ako vrši racunovodstvene poslove suprotno uslovima propisanim ovim zakonom (clan 22);

- 13) ako ne izvrše reviziju finansijskih izveštaja u skladu sa zakonom ili ako u propisanom roku ne zakljuci ugovor o vršenju revizije (clan 30. stav 2. i clan 33. stav 5);
- 14) ako duže od propisanog roka reviziju kod istog pravnog lica uzastopno vrši isto preduzece za reviziju (clan 33. stav 4);
- 15) ako preduzece za reviziju obavlja reviziju u skladu sa zakonom (clan 33);
- 16) ako u zakonom predvidenim rokovima ne dostave finansijske izveštaje (clan 34).

Za radnje iz stava 1. ovog clana kaznice se za privredni prestup i odgovorno lice u pravnom licu novcanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Clan 38.

Za radnje iz clana 37. ovog zakona kaznice se za prekršaj preduzetnik iz clana 1. stav 3. ovog zakona novcanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Clan 39.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla strucna zvanja racunovode, samostalnog racunovode i ovlašćenog racunovode zadržavaju to zvanje, ako u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona polože ispit iz oblasti poznavanja MRS po programu koji utvrdi Komisija.

Licima koja su stekla rešenje o srucnom zvanju revizora polaganjem po programu Savezne vlade, priznaje se zvanje ovlašćenog racunovode.

Lica koja su stekla sertifikat ili rešenje revizora bez polaganja ispita zadržavaju zvanje ovlašćenog racunovode ako u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona polože ispit iz oblasti poznavanja MRS po programu koji utvrdi Komisija.

Licima koja su stekla rešenje o zvanju ovlašćenog revizora polaganjem po programu Savezne vlade, priznaje se to zvanje.

Lica koja su stekla sertifikat ili rešenje ovlašćenog revizora bez polaganja ispita u skladu sa Zakonom o reviziji racunovodstvenih izveštaja ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 74/99, 1/2000 i 71/2001) zadržavaju zvanje ovlašćenog revizora.

Lica koja su zapocela polaganje ispita po programu Savezne vlade mogu da polože preostale ispite najkasnije do 30. novembra 2003. godine.

Clan 40.

Odredbe cl. 23. i 24. ovog zakona, primenjuju se na godišnje finansijske izveštaje za 2003. godinu.

Odredba clana 19. ovog zakon primenjivace sva pravna lica i preduzetnici iz clana 1. ovog zakona, osim banaka i drugih finansijskih organizacija, od 1. januara 2004. godine.

Clan 41.

Odredba clana 30. stav 2. ovog zakona u pogledu obaveznosti vršenja revizije primenjivace se na srednja pravna lica od 1. januara 2004. godine.

Preduzeca i preduzetnici iz cl. 22. i 31. ovog zakona dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona najdocnije do 31. decembra 2003. godine.

Clan 42.

Do obrazovanja organa ili drugog pravnog lica nadležnog za vodenje registra boniteta pravnih lica iz clana 34. ovog zakona finansijski izveštaji dostavljaju se Narodnoj banci Jugoslavije.

Clan 43.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: 1) Zakon o racunovodstvu ("Službeni list SRJ", br. 46/96, 74/99, 22/2001 i 71/2001) i 2) Zakon o reviziji racunovodstvenih izveštaja ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 74/99, 1/2000 i 71/2001).

Clan 44.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2003. godine.